

μελέτη μου, έκλεινα τὸ βιβλίο μου καὶ τοῦ χαμογελοῦσα γιὰ νὰ τὸν εὐχαριστήσω. Καὶ ἔτσι δὲν ξέρω τίποτε τώρα. Θεέ μου, τί κοροϊδία θὰ μου πατήσουνε στὸ σχολεῖο. Θὰ δῆς ὅμως, παπποῦ! Θὰ μελετήσω πολὺ, πολὺ, μ' ὅλη μου τὴ δύναμι...

Ο κ. ΛΟΥΣΣΙ.— "Οχι, μικρούλα μου, μὴ μελετᾶς πάρα πολὺ. "Οσο χρειάζεται μόνον γιὰ νὰ μήν εἰσαι κακή μαθήτρια. Καὶ νὰ τρῶς τακτικὰ, καὶ νὰ παίρνης τὸ δυναμωτικό σου, καὶ νὰ μὴ νηστεύῃς ποτὲ, ἀκοῦς; Ποτέ. Συνεννοήθηκα γι' αὐτὸ μὲ τὴν ἡγουμένη. (Κυττάζει ἀπ' τὴν παραθυρόπορτα γιὰ νὰ ισῇ ποῦ θρίσκονται). Φτάσαμε στὴν πύλη τοῦ Σαΐν-Μαντέ.

ΝΤΕΖΙΡΕ.— Τόσο γρήγορα, παπποῦ;

Ο κ. ΛΟΥΣΣΙ.— Ναι, σὲ δέκα λεπτὰ θάμαστε στὸ μωσατῆρι.

ΝΤΕΖΙΡΕ (ἐλαφρὰ χλωμιάζοντας).— Σὲ δέκα λεπτὰ, σὲ δέκα λεπτά! Θεέ μου, πόνον λοιπὸν δέκα λεπτὰ ἀκόμη θὰ εἶμαι μαξύ σου, ἀγαπημένε μου παπποῦ! (Σφίγγεται ἐπάνω του καὶ χοντρὰ δάκρυα στάζουν ἀργά ἀπ' τὰ μάτια της).

Ο κ. ΛΟΥΣΣΙ.— Ήσύχασε, ήσύχασε, μικρούλα μου. Δὲν θὰ φύγω ἀμέσως. Θὰ μείνω μαξύ σου στὸ γραφεῖο δοσηνάριο. Μήν κλαίς, ἀγαπημένη μου μικρούλα.

ΝΤΕΖΙΡΕ (μὲ φωνὴ σιντριμμένη ἀπ' τοὺς λυγμούς).— Ἀγαπημένε μου... παπποῦ! "Εχω... ἔχω κάτι νὰ σου ζητήσω... κάτι... Μὰ δὲ θὰ μου πῆς ὅχι. Λέγε, δὲ θὰ πῆς ὅχι στὴ μικρή σου ἐγγονούλα, στὴ μικρούλα σου Ντεζιρέ;

Ο κ. ΛΟΥΣΣΙ.— Ναι... ναι... τί θέλεις; τί θέλεις;... Μίλησε... μίλησε στὸν γέρο παπποῦ σου.

ΝΤΕΖΙΡΕ.— Θέλω... δταν μαθευτῆ... ὑταν μαθητης ποὺ θρίσκεται ὁ μπαμπάς μου... θέλω νὰ τοῦ πῆς... ("Ο κ. Λούσσι κάνει μιὰ κίνησι). "Οχι, ὅχι νὰ του γράψῃς ὅτι τὸν συλλογίζομαι... ὅτι τὸν ἀγαπῶ, ἀκοῦς, παπποῦ, ὅτι; Ηδὼς ὅτι κίνησι τὸν συλλογίζωμαι καὶ θα τὸν ἀγαπῶ... καὶ ὅτι ἀν μπορῆ, χωρὶς νὰ ριψοκινδυνεύσῃ νὰ φανερωθῇ ποὺ εἶνε, νὰ μου γράψῃ λίγες λέξεις. "Ω μιὰ γραμμούλα μόνον! οὕτε καὶ μιὰ γραμμή. Τὸνομά μου μονάχα. Νὰ γράψῃ μόνο τὴ λέξη «Ντεζιρέ» σὲ ένα κομμάτι χαρτί... Γράψε του ὅτι

αὐτὸ θὰ μ' εὐχαριστήσῃ, θὰ μὲ κάτη εύτυχισμένη γιατὶ ἔτσι... θὰ εἶμαι σίγουρη... ὅτι δὲν πέθανε ὁ καῦμένος μου ὁ μπαμπάς. (Τὴν πιάνουν λυγμοὶ ἀσυγκρατητοί).

Ο κ. ΛΟΥΣΣΙ (κλαίγοντας).— "Ω σὲ παρακαλῶ, μικρούλα μου, σώπασε! σώπασε! Μοῦ κάνεις κακό... μοῦ σκίξεις τὴν καρδιά μου..."

ΝΤΕΖΙΡΕ.— Λοιπὸν, παπποῦ, πές μου θὰ κάνης ὅτι σου εἶπα;

Ο κ. ΛΟΥΣΣΙ.— Ναι, στὸ ύπόσχομαι... Μήν κλαίς ὅμως πειά... Ήσύχασε λίγο... Σήκωσε τὸ κεφάλι σου. Τὰ καῦμένα τὰ μάτια σου! Τὶ κόκκινα ποὺ εἶνε! Κύτταξε με! Μ' ἀγαπᾶς καὶ μένα, ἀγαπᾶς λιγάκι καὶ τὸ γέρο παπποῦ σου;

ΝΤΕΖΙΡΕ.— "Ω, ναι!"

Ο κ. ΛΟΥΣΣΙ.— "Ε, λοιπὸν, γιὰ χατῆρι μου, γιὰ χατῆρι τοῦ γέρο παπποῦ σου... σκούπισε τὰ μάτια σου... γιατὶ σὲ λίγο, δταν θὰ φτάσουμε στὸ μοναστῆρι, θὰ σ' ἀσχημίζουν τρομερά... Καὶ τί θὰ σκεφθοῦν, τί θὰ ποῦν δσοι τὴ δοῦν τὴ μικρούλα ἐγγονούλα μου; Θὰ ποῦν δτι εἶνε ἀσχημη, ὅτι ἔχω μάν ἐγγονὴ ἀσχημη, φριχτή. "Α, ὅχι! Εγὼ ξέρεις, εἶμαι περήφανος γιὰ σένα... Γιατὶ μόνον ἐσένα πειά ἔχω στὸν κόσμο, ἀγαπημένη μου. (Σταματάει, μὴ μπορῶντας νὰ μιλήση, πνιγμένος ἀπ' τὴν συγκίνησι).

ΝΤΕΖΙΡΕ (προσπαθῶντας νὰ ήσυχάση).— Ἀγαπημένε μου, ἀγαπημένε μου παπποῦ... Εἶνε ἀλήθεια... ἀλήθεια. Δὲν εἶμαι καλή... Δὲν σκέπτομαι παρὰ μόνον τὸν ἀστού μου... 'Αλλὰ τώρα ὅλ' αὐτὰ τελείωσαν... Κύτταξε, κύτταξε, δὲν κλαίγω πειά. Φιλησε τὴν μικρούλα τὴν ἐγγονούλα. ('Αγκαλιάζονται τα-

ρασσόμενοι ἀπὸ λυγμούς).

Ο ΑΜΑΞΑΣ (χτυπῶντας στὸ τζάμι).— Τὶ δρόμο θὰ πάρουμε, κύριε; (Καμμιὰ διάνησις. Χτυπάει δυνατώτερα καὶ ἀπαναλαμβάνει τὴν έρωτησι του).

ΡΟΔΟΦΥΛΛΑ

ΜΙΛΟΥΝ ΟΙ ΣΟΦΟΙ

"Έχουμε περισσότερα περιττὰ πράγματα ἀπ' ὅσα χρήσιμα γνωρίζουμε.

Βωβενάργκ

Ίους ἀνοήτους δὲν τοὺς διδάσκει ἡ πεῖρα, ἀλλὰ ἡ δυστυχία.

Δημόκριτος

Τὶ ἀνόητοι ποῦνε οἱ ἄνθρωποι! Μιὰ στιγμὴ πεθαίνουν κι' ἔχουν τὴν ἀπαίτησι νὰ μάθουν τὶ εἰν' ὁ θάνατος, ἐνῶ ζοῦνε τόσα χρόνια καὶ δὲν ξέρουν τὶ εἰνε ἡ ζωή.

Κομφούκιος

"Οποιος χάσῃ περιουσία χάνει πολλά, ὅποιος χάσῃ φίλο χάνει περισσότερα, ὅποιος χάσῃ τὸ θάρρος του χάνει τὸ πάν.

Θερβάντες

"Ἐνα πράγμα μπορεῖ νάνε σωστὸ καὶ δίκαιο γιὰ δλους, ὥχι ὅμως κι' εὐχάριστο σ' δλους.

Δημόκριτος

"Ολοι οἱ ἄνθρωποι γεννιοῦνται εἰλικρινεῖς καὶ πεθαίνουν ἀπατεῶντες.

Βωβενάργκ

"Επαινος δὲν ἀξίζει σ' ὅποιον δὲν κάνει τὸ ἀδικο, μὰ σ' ὅποιον οὕτε καν τὸ σκέφτεται.

Δημόκριτος

Τὸ συμφέρον μᾶς παρηγορεῖ γιὰ τὸ θάνατο τῶν δικῶν μᾶς, ὥπως ἡ φιλία τους μᾶς παρηγοροῦσε γιὰ τὴ ζωή τους.

Βωβενάργκ

Χάνεις τὸν κόπο σου προσπαθῶντας νὰ ἐπαναφέρης στὴ λογική ἔναν ποὺ νομίζει πώς εἶνε πολὺ ξευπνος.

Δημόκριτος

Πολὺ σπάνιο εἶνε νὰ ἐκτιμοῦμε ὅσους μᾶς κάνουν νὰ γελοῦμε.

Λαμπρογιέρ

Πολλές φορὲς ἡ πιὸ γελοιοῖς ἐλπίδες ήσαν ἡ αἰτία τῶν μεγαλυτέρων ἐπιτυχιῶν.

Βωβενάργκ

"Οποιος μπλέξει μὲ τὸν έρωτα, ἀς ξεγράψῃ καὶ περιουσία καὶ μυαλό.

Βάκων

"Ἄν μπορούσαμε ν' ἀνοίξουμε τὸν ἀστού μας θ' ἀνακαλύπταμε θησαυρὸν δλόκληρον... ἐλαττωμάτων.

Δημόκριτος

Οι καινούργιοι φίλοι ποὺ κάνουμε

γιὰ νὰ ἀντικαταστήσουμε τοὺς παληούς, μοιάζουν μὲ τὰ γυάλινα μάτια, τὰ ξύλινα πόδια καὶ τὰ ψεύτικα δόντια.

Σαμφόρ

Πολὺ λίγο καλὸ προσφέρουμε σ' ὅσους θοηθοῦμε μόνο μὲ τὶς συμβουλές μᾶς.

Βωβενάργκ

"Οποιος αντιλεγει καὶ φλυαρεῖ πολὺ εἶνε ἀνίκανος νὰ μάθῃ ὅτι πρέπει νὰ ξέρῃ.

Δημόκριτος

Ἡ ἡλικία ἐλαττώνει τὴν ἀπόλαυσι τῆς ζωῆς κι' αὔξανε τὴν ἐπιθυμία της.

Γκόλδσμιθ

Ο θάνατος αρπάζει τοὺς πλούσιους κι' ἀναπαύει τοὺς φτωχούς.

Παροιμία

Ἐνας φρόνιμος καὶ πιστὸς φίλος εἶνε μιὰ διαρκῆ θοήθεια κι' ἀνακούφισις γιὰ κάθε ἄνθρωπο ποὺ δὲν έχει τὴν ἀφέλεια νὰ πιστεύῃ πώς έχει δλην τὴν ἀνθρώπινη σοφία στὸ κεφάλι του.

Βάκων

"Ολοι οἱ κόποι εἶνε πιὸ εὐχάριστοι ἀπὸ τὴν ἀνάπαυσι δταν φτάνουμε ἡ κοντεύουμε στὸ σκοπό μᾶς.

Δημόκριτος

Εὔκολο εἶνε ν' ἀποχήσης τὴν ἀγάπη τοῦ λαοῦ, μὰ δύσκολο νὰ τὴν κρατήσης. Αὔριο ἡ ἀνοησία ἐνὸς ἀλλου θ' ἀντικαταστήσῃ τὴν δική σου.

Σταντάλ

"Οση ἀγάπη κι' ἀν αἰσθανόμαστε γιὰ τοὺς πλησίου μᾶς, ποτὲ δὲν φτάνουμε στὸ σημεῖο ὡστε νὰ μᾶς κάνῃ εύτυχεῖς ἡ δική τους εύτυχία.

Βωβενάργκ

Ἐίνε δεῖγμα μεγαλείου ψυχῆς νὰ ύποφέρουμε μὲ ἡρεμία ἔνα λάθος ποὺ ἔγινεν ἀπὸ ἀμέλεια.

Δημόκριτος

'Ο κ. ΛΟΥΣΣΙ.— Κοντὰ ἀπ' τὸ δάσος, δδὸς 'Εζενί... Γύρισε ἀριστερὰ... εἰνε ἔνα μεγάλο ἀσπρο σπίτι... Θὰ δῆς... έχει ἔνα σταυρό...

I. MATTIE

